

Akademia Muzyczna im. S. Moniuszki w Gdańsku

Wydział Dyrygentury Chóralnej, Muzyki Kościelnej, Edukacji Artystycznej, Rytmiki i Jazzu

Rok akademicki 2021/22

SYLABUS PRZEDMIOTU

Kompozycja i aranżacja

Kierunek (właściwe podkreślić):

Edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej

Jazz i muzyka estradowa

Studia (właściwe podkreślić):

licencjackie, magisterskie

Kompozycja i aranżacja

Imię i nazwisko prowadzącego:

dr Aleksandra Tomaszewska

prof. zw. Leszek Kułakowski

Założenia, cele oraz charakterystyka przedmiotu:

Cel nauczania:

Nauczanie przedmiotu kompozycja i aranżacja ma na celu wszechstronny rozwój osobowości studenta, rozwijanie wyobraźni muzycznej, poszukiwanie własnego języka muzycznego oraz opanowanie zagadnień specjalistycznych takich jak: wypracowanie umiejętności posługiwania się różnymi technikami kompozytorskimi, niezbędnymi przy tworzeniu form instrumentalnych, realizowanych w różnej obsadzie wykonawczej.

Zasadniczym celem nauczania jest też wskazanie studentowi – twórcy drogi jego dalszego indywidualnego rozwoju oraz przygotowanie go do samodzielnej pracy kompozytorsko –aranżacyjnej. Ogromnie ważnym aspektem nauczania kompozycji i aranżacji jest więc twórcza współpraca studenta z pedagogiem. Nadrzędnym założeniem jest wobec tego indywidualizacja programu nauczania, szczególnie na płaszczyźnie stylistyczno-estetycznej. Ostatecznym celem nauczania kompozycji i aranżacji jest zatem zarówno jak najszerszy rozwój osobowości (nie tylko twórczej) jak i umiejętności. Do celów tych zaliczyć można m.in.: ogólną erudycję, rozwijanie indywidualnej postawy twórczej, znajomość warsztatu kompozytorskiego, wiedza z zakresu estetyki, form muzycznych, technik dźwiękowych, zagadnienia psychologii twórczości (inspiracja, wyobraźnia), umiejętność koncentracji, chęć ciągłego poszukiwania oraz wrażliwość.
Główne treści programowe:

Program przedmiotu kompozycja i aranżacja opiera się w dużym stopniu na zdobytych już umiejętnościach i wiedzy z zakresu harmonii, kontrapunktu, instrumentoznawstwa, form muzycznych i literatury muzycznej. Nie istnieje uniwersalna metoda nauczania kompozycji czy aranżacji wobec czego zalecana jest indywidualizacja środków, form i treści nauczania dobieranych pod względem osobowości twórczej konkretnego studenta. Do najistotniejszych zadań należy poznanie języka muzycznego (różnych epok i stylów), co ma na celu wskazanie środków do wartościowania lub wyróżniania konkretnych problemów stanowiących treść przedmiotową kompozycji czy aranżacji. Poznanie języka muzycznego przekłada się pośrednio na poznanie technik kompozytorskich, a więc środków wykorzystywanych przez studenta kompozycji i aranżacji. Zatem poznanie języka muzycznego pogłębia świadomość twórczą. Indywidualizacja programu dotyczy w głównej mierze płaszczyzny stylistyczno-estetycznej i jest zależna od upodobań oraz typu wrażliwości muzycznej konkretnego studenta. Ramowym, niezmiennym elementem programu przedmiotu kompozycja i aranżacja jest element wykonawczy. Zakłada się, iż w toku studiów realizuje różnorodne formy (sugerowane przez pedagoga prowadzącego) na różne aparaty wykonawcze. W pierwszym etapie posługuje się małymi zespołami jazzowymi typu combo, by następnie rozbudować skład do big-bandu poszerzonego o grupę instrumentów smyczkowych i dętych uzupełniających. W drugim etapie przewiduje się posługiwanie się klasycznymi aparatami wykonawczymi, poczynając od zespołów kameralnych takich jak: kwartet smyczkowy, kwintet dęty drewniany, kwintet dęty blaszany, a także chór mieszany a cappella, poprzez większe zespoły instrumentalne lub wokalnie instrumentalne, a kończąc na wielkiej orkiestrze symfonicznej, opcjonalnie powiększonej o chór i solistów. Dodatkowo student realizuje wybrane formy komponowania na instrument solo (głównie fortepian). Ważnym zadaniem jest uświadomienie studentowi zarówno możliwości techniczno-wykonawczych danego instrumentu lub zestawu instrumentów jak również roli wszystkich elementów dzieła muzycznego mających wpływ na kształtowanie faktury, barwy, formy: struktur wertykalnych i horyzontalnych itp.

Wymagania wstępne i dodatkowe:

Środki i metody realizacji :

Zajęcia indywidualne poświęcone są przekazaniu wiadomości teoretycznych, analizie przykładów z literatury muzycznej, korekcie kompozycji lub aranżacji zrealizowanych przez studenta, wykonaniu przez zespół lub bigband przynajmniej jednego utworu rocznie na estradzie studenckiej.

Od studenta wymagane jest przedstawienie w ramach koncertu dyplomowego dorobku kompozytorsko-aranżerskiego, sprawdzenie praktycznej umiejętności posługiwania się podanymi składami wykonawczymi, sprawdzanie stopnia opanowania wiadomości teoretycznych w zakresie form muzycznych, technik kompozytorskich i technik orkiestracyjnych.

Skomponowane i zaaranżowane w całości utwory zostają oceniane w danym semestrze.

Na roku dyplomowym obowiązuje napisanie pracy dyplomowej z dziedziny muzyki pop – jazz, którą student przedstawia na egzaminie dyplomowym wraz z utworami dyplomowymi.

Zalecane fakultatywne komponenty przedmiotu:

Zasady muzyki
Harmonia klasyczna i jazzowa
Instrumentacja
Formy muzyczne
Historia muzyki
Historia jazzu

Bibliografia podstawowa:

- Dobbins Bill _ Jazz arranging and composing, a linear approach, Advance Music
- Garcia Russell – Das moderne Arrangement, Ed. Modern, Munchen 1961.
- Garcia Russell – The professional arranger composer, Criterion Music Corporation 1970.
- Levine Mark – The jazz theory book, Sher Music Co., Petaluma, Ca 1995.
- Mancini Henry – Sounds and scores, N.Music Inc., Northridge 1967.
- Nestico Sammy – The Complete Arranger, Fenwood Music 1993 USA
- Pawłowski Józef – Podstawy instrumentacji, cz. I,II, PWM 1959.
- Rimski-Korsakow Mikołaj – Zasady instrumentacji, PWM, Kraków 1953,
- Romer Clinton – The art. Of music copying, The preparation of music for performance,
2 nd edition, Clinton H. Romer 1985.
- Russo William – Jazz composition and orchestration, The University of Chicago Press, Chicago and London 1968.
- Sebesky Don – The Contemporary Arranger, Alfred Publishing Co., Sherman Oaks 1979.
- Wright Rayborn – Inside the score, Kendor Music

Bibliografia uzupełniająca:

- Ciechan Zbigniew – Aranżacja, COMUK, Warszawa 1970.
- Delamont Gordon – Modern Arranging, Kendor Music 1965 New York

Efekty kształcenia – wiedza:

Student posiada wiedzę i opanowanie technik kompozytorskich stosowanych w muzyce jazzowej i estradowej posiada znajomość elementów dzieła muzycznego, zwłaszcza form muzyki jazzowej, pop-music, stylistyk pokrewnych posiada znajomość podstawowego repertuaru związanego z własną specjalnością - KiA rozpoznaje i definiuje wzajemne relacje zachodzące pomiędzy teoretycznymi a praktycznymi aspektami procesu kompozytorskiego posiada gruntowną wiedzę w zakresie praktycznego zastosowania technik kompozytorskich, formy, harmonii, instrumentacji i zdolność analizy pod kątem własnej twórczości posiada praktyczną wiedzę i umiejętność aranżacji ma uporządkowaną wiedzę z zakresu rozwoju kompozycji jazzowej i aranżacji

Efekty kształcenia – umiejętności:

Student dysponuje umiejętnościami i warsztatem kompozytorskich pozwalającym tworzenie własnych koncepcji artystycznych w zakresie kompozycji i aranżacji jest świadomy sposobów wykorzystania swej intuicji, emocjonalności, wyobrazni i ekspresji w procesie kompozytorskim wykazuje zrozumienie wzajemnych relacji zachodzących pomiędzy rodzajem stosowanej ekspresji, a niesionym przez niego komunikatem posiada warsztat i umiejętność dysponowania nim w procesie kompozytorskim posiada umiejętność wykorzystania wiedzy dotyczącej podstawowych kryteriów stylistycznych komponowanych utworów opanował warsztat techniczny potrzebny do profesjonalnej prezentacji muzycznej jako kompozytor, aranżer i jest świadomy problemów specyficznych dla swojej specjalności posiada umiejętność słuchowego rozpoznawania materiału muzycznego w oparciu o zakres repertuarowy specj. KiA posiada umiejętność kształtowania i tworzenia muzyki w sposób umożliwiającą odejście od zapisanego tekstu nutowego

Efekty kształcenia - kompetencje społeczne:

Student realizuje własne koncepcje i działania artystyczne oparte na zróżnicowanej stylistyce, wynikającej z wykorzystania wyobrazni, ekspresji i intuicji mając na uwadze oddziaływanie umuzykalniającej na społeczeństwo realizuje własne koncepcje i działania artystyczne w różnorodnych

stylistykach posiada umiejętność organizacji pracy własnej i zespołowej w ramach realizacji wspólnych zadań i projektów, szczególnie w perspektywie realizacji zadań kształtujących warsztat kompozytora -aranżera jest zdolny do definiowania własnych sądów i przemyśleń do budowania konstruktywnej krytyki w obrębie działań artystycznych, oraz szeroko pojmowanej kultury posiada umiejętność krytycznej oceny swoich umiejętności i obrania właściwej metody naprawy błędów umiejętnie komunikuje się w obrębie własnego środowiska i społeczności oraz instytucjach kultury w sposób zorganizowany podchodzi do rozwiązywania problemów dotyczących własnych działań artystycznych w sposób świadomy i profesjonalny umie zaprezentować swoją twórczość kompozytorską realizowaną z prowadzonymi zespołami oraz indywidualnie jest zdolny do wykorzystania wyobraźni, intuicji, twórczej postawy i samodzielnego myślenia w celu rozwiązywania problemów.

Semestr: pierwszy **wymiar godzin:** 30 **ilość pkt. ECTS:** 7

Rodzaj zajęć (właściwe podkreślić): wykład, ćwiczenia, seminarium

Sposób zaliczenia (właściwe podkreślić):

E-egzamin, ZO-zaliczenie z oceną, Z-zaliczenie bez oceny

Treści programowe wraz z opisem efektów kształcenia:

TREŚCI PROGRAMOWE- umiejętność komponowania utworów opartych na podstawowych formach muzycznych poznanych przez studentów

- a) forma ABA
- b) rondo
- c) wariacje
- d) allegro sonatowe

- przypomnienie, utwalenie i poszerzenie wiedzy niezbędnej do nauki do podstaw kompozycji i obejmującej swym zakresem następujące przedmioty: formy muzyczne, harmonię, kontrapunkt, instrumentoznawstwo teoretyczne i instrumentację

Metody dydaktyczne:

- teoretyczne wykłady i słuchowa analiza najwartościowszych z dydaktycznego punktu widzenia dzieł kompozytorów dawnych i współczesnych

- analiza wybranych dzieł pod kątem: wykorzystania środków technicznych i intencji kompozytorskich

Warunek zaliczenia kursu wraz z metodami i kryteriami oceniania:

ZALICZENIE ZADANYCH PRZEZ PEDAGOGA PRAC KOMPOZYTORSKICH , AKTYWNOŚĆ I KREATYWNOŚĆ STUDENTA

Semestr: drugi **wymiar godzin:** 30 **ilość pkt. ECTS:** 7

Rodzaj zajęć (właściwe podkreślić): wykład, ćwiczenia, seminarium

Sposób zaliczenia (właściwe podkreślić):

E-egzamin, ZO-zaliczenie z oceną, Z-zaliczenie bez oceny

Treści programowe wraz z opisem efektów kształcenia:

Umiejętność komponowania utworów opartych na podstawowych formach muzycznych poznanych przez studentów

- a) forma ABA
- b) rondo
- c) wariacje
- d) allegro sonatowe

- przypomnienie, utrwalenie i poszerzenie wiedzy niezbędnej do nauki do podstaw kompozycji i obejmującej swym zakresem następujące przedmioty: formy muzyczne, harmonię, kontrapunkt, instrumentoznawstwo teoretyczne i instrumentację

Metody dydaktyczne:

- teoretyczne wykłady i słuchowa analiza najwartościowszych z dydaktycznego punktu widzenia dzieł kompozytorów dawnych i współczesnych

- analiza wybranych dzieł pod kątem: wykorzystania środków technicznych i intencji kompozytorskich

Warunek zaliczenia kursu wraz z metodami i kryteriami oceniania:

ZALICZENIE ZADANYCH PRZEZ PEDAGOGA PRAC KOMPOZYTORSKICH , AKTYWNOŚĆ I KREATYWNOŚĆ STUDENTA